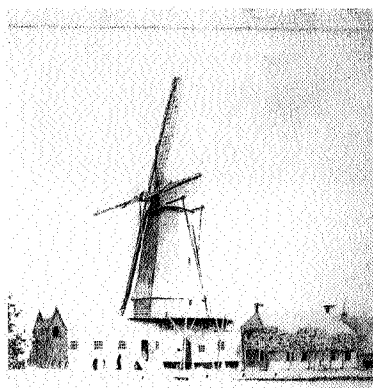

**Doodzonde
NOORDERBREEDTE**

Tekening van Beerend Zijlstra van de oliemolen Zaadlust, gebouwd in 1808, afgebroken in 1870

Hokus Pokus in Middelstum/Toornwerd

Het molenhuis van de in 1808 gebouwde en in 1870 afgebroken oliemolen 'Zaadlust', is ongetwijfeld het meest beeldbepalende pand aan de rand van het Groningse terpdorp Middelstum. Een oud gebouw dat afgezien van de historische waarde ook nog eens bijzonder fraai gelegen is aan het Boterdiep. Gelukkig weet de gemeenteraad van Middelstum deze uitingen van cultuurhistorisch erfgoed te waarderen. De raad zette het molenhuis op de door haar vastgestelde 'lijst van karakteristieke en beeldbepalende panden'. Het lokaal bestuur geeft hierdoor blijk van visie op de toekomst door dit soort panden te bewaren; velen menen immers dat juist de eigen identiteit van dit gebied met zijn 2500 jaar geschiedenis de basis zal zijn voor toekomstig wonen, recreëren en kleinschalig cultuurtoerisme.

Mooie oude panden, prachtig om te zien, maar om in te wonen? Nee, da's niks; zo'n oud gebouw tocht en lekt. Daarom kun je het veel beter afbreken en als je dan toch aan de gang bent zet er dan iets nog veel mooiers neer! Iets dat nog ouder is. Een prachtig kop-hals-romp boerderijtje op deze plek is toch veel fraaier. En als ze gebouwd wordt van oude stenen en voorzien van die typerende oude blauwe dakpannen, dan is er toch sprake van een zekere verrijking. Niet dan?

Alles geheel in stijl

De dogmatici onder u zullen van hun stoel rollen, verbijsterd over de zojuist geëtaleerde gedachten. Welnu, het boven geschetste is de realiteit van alledag; althans in Middelstum/Toornwerd. In Middelstum heeft de heer J. Reenders de oude boerderij met het voormalige molenhuis gekocht. Het pand is oud, slecht houtwerk, scheuren in de muren, kortom een bouwval en dus niet goed. Daarom afbreken en iets nieuws neerzetten. Maar hoe is dat te rijmen met die lijst van beeldbepalende en

karakteristieke panden van de gemeenteraad. Daaraan is helaas geen gemeentelijke verordening verbonden ter bescherming van de panden, dus stelt die niks voor. Met andere woorden het gebouw gaat plat, beter gezegd het is inmiddels plat.

De eigenaar heeft het pand gesloopt met de bedoeling er vervolgens een fraaie (historische) kop-hals-romp boerderij neer te zetten. 'Imitatie, hokus pokus, Disney', roepen de tegenstanders. Niks imitatie aldus een boze

Dude situatie van het inmiddels afgebroken molenhuis, foto Jan Pitt

Van de boerderij staat momenteel alleen nog de schuur, foto Rob de Groot

Reenders: 'Ik heb ergens 20.000 stenen in depot staan die nog ouder zijn dan de steen waaruit dit huidige gebouw is opgetrokken. Ook de antieke blauwe dakpannen staan klaar...alles geheel in stijl en van oude materialen. En trouwens wat er stond was evenmin origineel, het nieuwe bouwwerk is mooier en interessanter dan het oude'. En terwijl een oud kop-hals-romp boerderijtje op Toornwerd geheel en al ingestort is (zie Doodzonde 1992 - 5) en alleen door herbouw gered kan worden, moet 400 meter verderop een oud

gebouw wijken voor de bouw van een 'historisch' kop-hals-romp boerderijtje. Gekkgheid ten top en vooral doodzonde.

Onder curatele

En de gemeente (Loppersum): 'Wij kunnen hier weinig of niets aan doen', aldus de reactie van een ambtenaar. In rap tempo verdwijnen historische panden in deze gemeente en door ruilverkaveling worden nog steeds, anno 1994, vroeg- middeleeuwse landschapsstructuren aangepast aan onze tijd.

Wellicht liggen deze landerijen over twintig jaar braak en kunnen de nieuwe rijken op het platteland hier prachtig oude landschappen creëren; mooier en interessanter dan de huidige. In onze optiek moeten dit soort gemeentebesturen onder een vorm van provinciaal- of rijks curatele gesteld worden, zodat het voor de toekomst zo belangrijke cultureel erfgoed op een verantwoordelijke wijze met voldoende expertise en know how kan worden beheerd Nb

Redactie Noorderbreedte (WF)